

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG5950032
โครงการ : ศึกษาองค์ประกอบสินค้าทางการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวโดยชุมชน
ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส)
นักวิจัย : ดร.ปรัชญากรณ์ ไชยคช (คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่)
Email : drkorntat@hotmail.com
ระยะเวลาโครงการ : 1 ปี (ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2559 – 31 พฤษภาคม 2560)

พื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ประกอบด้วย สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีชายแดนติดกับประเทศมาเลเซีย ในการศึกษาองค์ประกอบสินค้าทางการท่องเที่ยวของการท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ (สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพสินค้าด้านการท่องเที่ยว ศึกษารูปแบบการให้บริการทางการท่องเที่ยว ศึกษาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และเสนอแนวทางในการพัฒนาศักยภาพสินค้าการบริการทางการท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐาน และความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวของ 10 ชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 1) ชุมชนบ้านกันใหญ่ 2) ชุมชนควนโพธิ์ จังหวัดสตูล 3) ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน 4) ชุมชนบ้านท่าหิน วิถีไหนด นา เล จังหวัดสงขลา 5) ชุมชนบางปู 6) ชุมชนทรายขาว จังหวัดปัตตานี 7) หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา 9 8) หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา 10 จังหวัดยะลา 9) ชุมชนวัดชลธาราสিংเห และ 10) หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา 12 จังหวัดนราธิวาส เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย การศึกษาจากเอกสาร การสำรวจพื้นที่ และการสัมภาษณ์เชิงลึก การสำรวจศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวและการบริการท่องเที่ยวของชุมชน โดยมีเกณฑ์ชี้วัด ด้านศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ การสื่อความหมาย กิจกรรมท่องเที่ยว ความปลอดภัย และการจัดการสิ่งแวดล้อม ด้านการบริการท่องเที่ยวของชุมชน ประกอบด้วย ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ที่พัก อาหารการ สิ้นค้าของที่ระลึก และ มัคคุเทศก์ท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า สินค้าทั่วไปด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ภูเขา แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ราบ และแหล่งท่องเที่ยวที่ติดชายทะเล กิจกรรมท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้แก่ วัฒนธรรม วิถีชีวิต และประวัติศาสตร์ ทุกชุมชนได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน แต่ยังคงขาดป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยว การบริการของชุมชน ประกอบด้วย ที่พักโฮมสเตย์ รีสอร์ทชุมชน อาหารท้องถิ่น สินค้าของที่ระลึกที่ผลิตจากวัตถุดิบในท้องถิ่น และนักสื่อความหมายท้องถิ่น ชุมชนเกือบทั้งหมดขาดรถโดยสารในการเข้าถึง ชุมชนวิถีพุทธคลองแดน หมู่บ้านจุฬาภรณ์พัฒนา 10 และ ชุมชนทรายขาวมีศักยภาพสูงสุดทั้งในด้านของแหล่งท่องเที่ยวและการบริการท่องเที่ยวตามลำดับ อย่างไรก็ตามชุมชนยังต้องปรับปรุงความปลอดภัยและการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวโดยชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมควรได้รับการยกระดับให้เป็นพื้นที่พิเศษเพื่อพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทุวัฒนธรรมของของประเทศ ตลอดจนการท่องเที่ยวเชิงมุสลิมควรได้รับการส่งเสริมเนื่องจากพื้นที่มีศักยภาพทั้งในด้านของทรัพยากรมนุษย์ และพื้นที่

คำหลัก: การท่องเที่ยวโดยชุมชน, ศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน, สินค้าการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

Project code : RDG5950032
Project title : Study the Element of tourism product of Community Based Tourism in five Southern Border Provinces (Satun, Songkhla Pattani, Yala and Narathiwat)
Investigator : Dr.Prachyakorn Chaiyakot
(Hatyai Business School, Hatyai University)
Email address : drkorntat@hotmail.com
Project duration : 1 year (From 1 June 2016 to 31 May 2017)

The research is about the study in the element of tourism product of Community based tourism in five Southern border provinces (Satun, Songkhla, Pattani, Yala and Narathiwat) which are bordered Malaysia. The aims of this study are to study the potentials of tourism products, tourism services, accessibility, and to propose the guidelines of potential development on tourism product, tourism service, infrastructure and safety in ten communities of five southern border provinces. They are named as follow 1) Ba Kan Yai Community 2) Khuan Pho Community in Satun province 3) Klongdaen Community (Buddhist way) 4) Ban Tha Hin Community (Node-Na-Le way) in Songkhla province 5) Bang Pu Community 6) Sai Khao Community in Pattani province 7) Chulabhorn Pattana 9 8) Chulabhorn Pattana 10 in Yala province 9) Wat Cholthara Singhe and 10) Chulabhorn Pattana 12 in Narathiwat province. Documentary research, field survey, and depth-interview were used to collect the data. The survey was conducted to determine significant indicators of tourism attraction potentials (which were related to uniqueness, interpretation, tourism activities, safety and environmental management) and tourism services (which were on tourist information, accommodations, restaurants, souvenirs and local guide). The results revealed that tourism products were found into three types of tourist attractions; mountainous area, plain area and coastal area. Tourism activities were revealed culture, lifestyle and history which were relevant to community based tourism. Every community has been developed in the context of infrastructure, however interpretation signs in tourism were barely visible. For tourism services, homestay-community resort, local food, souvenirs made from local materials and local guide were noticeably highlighted. On the other hand, nearly all communities were lack of accessibility in public transport. Whereas Klongdaen Community, Chulabhorn Pattana 10 and Sai Khao Community were indicated on the highest potential level of tourism attractions and tourism services respectively, they should be paying more attention to the safety, and the environmental management. For Community based tourism in five southern border

provinces, these should be promoted into the designed area for multicultural learning of the country. Furthermore, Muslim tourism should be upheld due to the potentials of human resource and local resources.

Keywords: community based tourism, potential of community based tourism, tourism product, tourism in Five Southern border provinces